

De Agri-Notaris

Bedrijfsopvolging in de agrarische sector

Vereniging
voor agrarisch
specialisten in
het notariaat

Bedrijfsopvolging in de agrarische sector: ga tijdig om de tafel met de agri-notaris!

Overdragen van uw bedrijf aan een opvolger uit het gezin is een ingrijpende gebeurtenis. Misschien hebt u de eerste stap al gezet door de beoogde bedrijfsopvolger in de maatschap op te nemen. In veel agrarische familiebedrijven is dit het begin van een traject dat jaren in beslag neemt. Het is goed om hier de tijd voor te nemen. Er moet namelijk veel besloten en geregeld worden voordat u daadwerkelijk uittreedt en het bedrijf volledig overgaat op uw opvolger. Op dit traject zal de agri-notaris u graag met raad en daad bijstaan.

Op zoek naar de beste oplossing

U wilt de bedrijfsopvolging goed regelen. Voor uzelf, uw opvolger en uw gezin. U hebt echter nog geen idee hoe dat moet. Een oriënterend gesprek met de agri-notaris kan u op weg helpen. De agri-notaris is thuis in het 'gewone' notariële recht, maar heeft zich daarnaast gespecialiseerd in het agrarisch recht. De agri-notaris overziet het ingewikkelde speelveld van wet- en regelgeving en is daardoor de specialist die u kan helpen om de voor uw situatie beste oplossing te kiezen. De agri-notaris werkt hierbij samen met de accountant, de fiscalist en de financieel adviseur van uw bank. Deze samenwerking leidt tot de overgang die juridisch, fiscaal en emotioneel voor u het meest gunstig is.

Hoe hoog is de overnameprijs?

Uw opvolger zal voor de overname van het bedrijf een tegenprestatie leveren: het betalen van de overnameprijs. De financiering hiervan kan worden geregeld op verschillende manieren: een bancaire lening, een familielening, een lijfrente voor de uittreder of een combinatie van verschillende financieringsvormen.

De overnameprijs wordt zorgvuldig bepaald. Soms wordt een deel van de waarde van het bedrijf geschonken aan de opvolger. De waarde van het agrarisch bedrijf in het economisch verkeer is hoog, omdat de cultuurgronden dikwijls eigendom zijn van de uittreder en een forse waarde vertegenwoordigen. De tegenprestatie zal echter meestal minder zijn dan de vrije waarde die deze cultuurgronden vertegenwoordigen, omdat het voor de opvolger anders niet mogelijk is het bedrijf nog lonend voort te zetten.

Waar moet u rekening mee houden?

De volgende aspecten spelen een rol bij een bedrijfsopvolging:

- de waardering van de verschillende bedrijfs-onderdelen;
- de overdracht van rechten en contracten;
- de wijze van financiering;
- de fiscale aspecten;
- de positie van de niet-overnemende kinderen.

Meer informatie

Wilt u weten wat de agri-notaris allemaal doet bij agrarische bedrijfsoverdrachten? Kijk dan op www.vasn.nl, de website van de Vereniging voor Agrarisch Specialisten in het Notariaat (VASN). Hier kunt u ook de dichtstbijzijnde agri-notaris vinden. Overweegt u uw bedrijf over te dragen? Maak dan een afspraak voor een vrijblijvend gesprek met de agri-notaris bij u in de buurt.

De overnameprijs zal vaak zo vastgesteld worden dat de opvolger het bedrijf juist lonend kan voortzetten. De lagere overnameprijs kan een schenking aan de opvolger inhouden, maar dat hoeft niet altijd zo te zijn.

Fiscale aspecten van overname

De schenking aan de opvolger kan bij de overname van het bedrijf zo vastgesteld worden dat geen of relatief weinig belasting verschuldigd zal zijn. Als namelijk de fiscale bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) van toepassing is, kan een bedrijfsopvolger het bedrijf overnemen en er ook daadwerkelijk nog een boterham mee verdienen. Voorwaarde is wel dat de opvolger het bedrijf minimaal 5 jaar voortzet, anders moet hij alsnog afrekenen met de fiscus.

Ook voor de inkomstenbelasting is er een regeling, de zogenaamde 'geruisloze doorschuiving', die de bedrijfsovername voor de opvolger financieel gemakkelijker maakt en de uittreder heffing van belasting bespaart. In het kader van de overdrachtsbelasting geldt dat onder voorwaarden belastingvrije overdracht van grond en gebouwen mogelijk is.

Kan de opvolger het bedrijf zo van de hand doen?

Bij de meeste agrarische bedrijfsoverdrachten wordt een meerwaardeclausule overeengekomen. Wanneer de bedrijfsopvolger binnen een overeengekomen periode bijvoorbeeld 10 of 15 jaar gronden, rechten en/of gebouwen behorend tot het overgenomen bedrijf verkoopt, moet hij op grond van deze clausule de verkoopwinst geheel of gedeeltelijk delen met de uittreder(s) of hun kinderen. Een dergelijke clausule zal de opvolger ontmoedigen het bedrijf op korte termijn te beëindigen. Mocht hij dat toch doen, dan profiteert de familie daarvan mee.

RVO: een belangrijk meldpunt

Naast grond en gebouwen gaan er bij een bedrijfsoverdracht nog veel meer zaken over naar de opvolger. Te denken valt aan machinerieën, rechten en contracten, zoals pacht. De wijziging betreffende rechten en contracten dient tijdig en bij de juiste instanties te worden gemeld en geregistreerd. De RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) speelt hierbij een grote rol. Via de RVO kunnen digitaal allerlei zaken met betrekking tot de overdracht gemeld worden, waaronder de bedrijfsregistratie, betalings- en fosfaatrechten. Ook pachtzaken kunnen via de RVO, weliswaar beperkt, geregeld worden. Veelal is er een indeplaatsstelling van de pachter voor de verpachter nodig. Indien tot de onderneming pachtgronden behoren is het zaak om met de verpachter vóór de daadwerkelijke bedrijfsoverdracht afspraken te maken over deze indeplaatsstelling van de opvolger. Het niet tijdig regelen van de indeplaatsstelling kan de verpachter namelijk een grond voor pachtbeëindiging geven.

De agri-notaris, bij uitstek geschikt

Bedrijfsoverdracht leidt tot een geheel nieuwe situatie. Alle zaken die geregeld waren voor de situatie waarin u eigenaar was, komen in een ander licht te staan. Dit betekent dat de ondernemersvolmachten, testamenten, levenstestamenten en huwelijksvoorwaarden - van zowel u als uw opvolger - opnieuw bekeken en geactualiseerd dienen te worden. Uiteraard zal daarbij de positie van de niet-overnemende kinderen ook een zeer belangrijk item zijn.

Als specialist bij agrarische bedrijfsoverdrachten staat de agri-notaris u graag terzijde om samen tot de meest optimale oplossing te komen. Dat geeft u vertrouwen en de zekerheid dat alles goed geregeld wordt!

Uw agri-notaris
Secretariaat VASN

Stephensonweg 14
4207 HB Gorinchem

T: 0183 - 822 937
F: 0183 - 621 161

E: info@vasn.nl
I: www.vasn.nl